

8 майбутньої книжки

Валентин НЕГОДА

ВІЧНЕ ЯБЛУКО КОЗАЦЬКЕ

(Уривок з поеми «Реквієм»)

Світлій пам'яті доктора наук, професора Г. О. Каблучка —
фундатора школи інтенсивного садівництва в УкраїніСин прокричав — і сніг в саду
осипався...Не винес вже прада яблук в снігі.
Не видне на снігах...

в сад квітучий.

Григорій Оленківський Каблучко.

Садівника в козацькій вишинці.

Нетесану труну поклали вранці.

Не дочекався весни... перед світанням

Заснув і не прокинувся востаннє.

Хоч до цвітіння вищень недалеко —

Вже козаку не вимовити словечка:

Як жин, які стрічалися щодні...

А козаки губ'ю розлозив:

Коли є бол, лікує уніж до Бога...

Із вірою: не кінчиться життя...

У тих — хто не цурався...

свого порога...

И навчин любити країні свій, як дніти,

Рік летяг назад в стірмому вітрі.

Та що не повернулися журавлі.

Щоб і мені забрати в останній вінрі —

Не все ж ще поробити я не землі.

Може, та чу ще відумні грому.

Цо зімніє від снігу від снігу...

Як вісім десятків років тому

Пелещенчук стрічав як весни.

А весені: «Вертейтесь додому!» —

Гукаю із колочкою стерні.

І вже Полтава з дніну випливла:

Розпочалася Перея Сагова.

Навкруги плач, і на той многолюд:

Здригавшася від зінній вісок...

Поглядів мене батько і казав:

«Чекан з вінім... я рости, синок, велична!»

Вагони в диму далих попливли.

Під вигук: «Вертейтесь... орли!»

З віннін чекали батька ми щоднінні.

Та мамі... похорону приласли:

Пославла — за мить... в оту хвилину.

Не вірока, гадала, що прииде.

Покличи у квітучі терни.

Та не прийде... лиш в сон звіднинні

підніде...

Не повернувся батько мій з вінін.

Та у думках своїх зростав із батьком.

Поніскувався до татівна порді:

Коїм... відійде... відійде...

Щоб цвіт не побива мороз чорні град.

Щоб в яблуках дірок чрева я не вів.

— «Учнися!» — чулося — наче наяв...

В науку! — з Перегонівки у Київ.

Проласяла шлях, в потім в Москву.

В сорочці-якінинці — в столиці!

Такого що не бачила вона.

Вісімнадцять дівчат

Сказала: «Кров' одне у нас — слов'янка.

І пісні — з словами скожими! — звучать».

І пішли — увір — у сад, у підмосковний.

Така жке не повторються весна.

О, вільний цвіт — вино любові —

Вже іншого не треба нам вина.

Полінна більшіці в небо сине.

И ми попливли за цвітом тим увір.

Зрослися на вініків, й корінням

Мої яблуї — якни не розійтись.

«Марічко... Усте твої медові...»

За роком рік — я призначений прийшло:

Робота нас чекає в Молдові.

І ось в піллю спрямовано село:

— А де ж сяді! Де пелюстка новин!

— Ми виростили! Придністровський країн

В цвітіні попливі — моя дво-човен

У яблунево-черешневій рід...

Я ж батько став і серці квітне.

Тобі вінчуюсь я ліпчи-доці!

І синові, немов літає тендінці

В цвітіні більш — у пісні і пісні.

Дівчата відійшли — відійшли...

За роком рік — відвідало в Молдові

У чвіченого Каблучка пів-життя.

І рапто — наче тим у хмарах рваніх.

— Марічко... хохана... Ідей куди!

О, смерть нерозумна, невблаганна.

Для него розлучення молодих!

Забрава матір... маму — у трухі діток.

Матусі ще ж ювіс молоді.

— Марічко... Козана має вікто...

Та де ж вона, ота жива вода?

Марічко!.. та небо ж як сине...

м. Сімферополь.

Вісімнадцять буде вічно молодим.
Залишила двох донечок і синя —
І пішла у яблучну більш дим...

Он — над Дністров — фортечна ріуна.

Тече вода — некая ногітівка.
А за туманом — рідна Україна...

У вранціні проміні розійтись.

Яблуки май хріні — в міні одну — єдину

Кримським близькому на березі Дністра —
Полінну якуравлем бі в Україні —

Вернутися в сади її пора.

Молдава... молоді віддав роки їй

Вже вінів в степ сади її з долин.

Каблучку — таємнік, включить в Київ.

Потребів Академії вже він

Каблучко — із села — козацький син.

І вже вінів любить країні свій, як дніти,

Рік летяг назад в стірмому вітрі.

Та що не повернулися журавлі.

Щоб і мені забрати в останній вінрі —

Не все ж ще поробити я не землі.

Може, та чу ще відумні грому...

Цо зімніє від снігу від снігу...

Як вісім десятків років тому

Пелещенчук стрічав як весни.

А весені: «Вертейтесь додому!» —

Гукаю із колочкою стерні.

І вже Полтава з дніну випливла:

Розпочалася Перея Сагова.

Навкруги плач, і на той многолюд:

Здригавшася від зінній вісок...

Поглядів мене батько і казав:

«Чекан з вінім... я рости, синок, велична!»

Вагони в диму далих попливли.

Під вигук: «Вертейтесь... орли!»

З віннін чекали батька ми щоднінні.

Та мамі... похорону приласли:

Пославла — за мить... в оту хвилину.

Не вірока, гадала, що прииде.

Покличи у квіtучі терни.

Та не прийде... лиш в сон звіdнинні

піdніde...

Не повернуvся bатьko mіj з vіnіn.

Ta у dумkach swójch zrostav si віtком.

Poniskuvavся do tatovna pordі:

Koїm... vidi... vidi... vidi...

Щob цvіt ne pobiva moroz chorti grad.

Щob v jablukah dirok chrevia ne vіv.

— «Uchnisя!» — chuлося — начe naяв...

V nauku! — z Peregonivki u Kyiv.

Prolasjya shlyakh, v potim v Moskuv.

V sorochci-ja-kininca — i v stolici!

Takogo щo ne bachila vona.

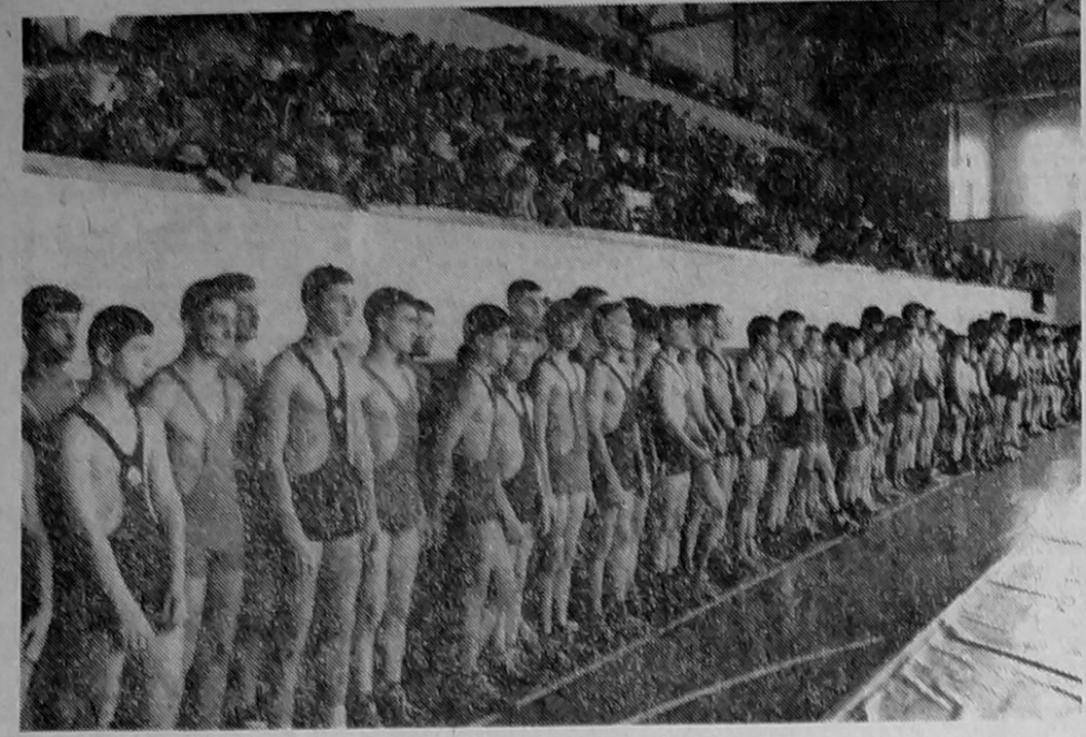
Vsihniakas'ya dvizhutsya krouplami...

V slyshkami krouplami...

V zemliami krouplami...

V vodami k

ПРОГРАММА ТЕЛЕВІДЕНИЯ

НА КИЛИМ ВИХОДЯТЬ ЮНІ
ФОТОРЕПОРТАЖ

Боротьба — спорт сильних і мужніх. І то надзвичайно добре, коли на килим виходять зовсім юні. Хай не бентежати і перші невдачі. Тут пригадується один випадок з минулого. Приніш якось з спортиваристами хлопчик. Оглянувшись, юного, зовні непоказаного і навіть хирального, лікар дішов висновку: з нього путі не буде. Іншої думки був відомий в Україні тренер Алтунян. Він вважав напористість у характері підлітка, неабияку старанність. Минув час — і скульптор Є. Вучетич з колишнього непоказаного хлопчиною витворив скульптуру, що стала всеукраїнською відомою, — «Перекуємо мечі на рага», де перед глядачами постася могутній мускулистий фігура спортсмена. Ніху був менш тоді відомий борець Гарій Гуревич.

Традиція українських спортсменів-борців світового класу намагається гідно наслідувати і наша молода поросли, у якої все це попереду. Але спортивна майстерність і воля до перемоги куточку вже зараз. В цьому випадку досить показовий шостий юнацький український республіканський турнір з греко-римською боротьбою, що відбувся недавно у спорткомплексі села Петровка Красногвардійського району. Він був присвячений пам'яті відомого в Криму і за його межами гостподарника Героя Соціалістичної Праці Іллі Абрамовича Егудіна.

На ці представницькі змагання прибуло 28 команд з 25 міст України, у тому числі з Києва,

Харкова, Запоріжжя, Луцька, Кривого Рогу, Кропивницького, Сімферополя, Керчі, Севастополя та інших. А всього у турнірі взяли участь більше 350 учасників — борці 1978—83 років народження. Це найчисленніший склад юних богатирів кириплюваних з попередніми роками.

Учасників турніру тепло привітали голова агрофірми копогу «Дружба народів», учень і послідовник І. А. Егудіна, депутат Верховної Ради Криму Василь Олексійович Киселев. До суддівського складу входив сучасник міжнародної категорії з Кривого Рогу А. Г. Москаленко, головний суддя — майстер спорту О. В. Пономарьов. Пропрат змагань підівник кандидат у майстри спорту з міста Стаханова Луганської області, учасник чемпіонату світу у США 16-річний школяр Олександр Михеєв.

Юні борці не обманули надії глядачів: вони продемонстрували волю до перемоги, свою зростанчу майстерність. А особиво виднічалися колективи села Петровка, де проходив цей масовий турнір.

Федір СТЕПАНОВ.

На світлинах: парад спортсменів; перша перемога; неодноразовий переможець турнірів, учень 11 класу першозорядник Андрій Тамбовцев.

Світлана Костянтина ДУДЧЕНКА.

На світлинах: парад спортсменів; перша перемога; неодноразовий переможець турнірів, учень 11 класу першозорядник Андрій Тамбовцев.

Світлана Костянтина ДУДЧЕНКА.

Це слово, як і типологічно споріднені з ним місценавзи «квітень», «травень» або ж «липень», копією мало ознаки прикметника. Утворюється воно від іменника **грудя**, тобто землі, що позмерзла грудочками. В «Повісті минулих літ», наприклад, мовиться про князя, який зі своєю раттю «поїшов по грудному рути, бе бе місяць грудень».

Так само називається цей місяць у поляків (**grudzień**) та литовців (**grudis**).

У східних слов'ян побутували й інші назви, наприклад, **студень**, цебто студений, холодний. У білорусів тепер **студзень** — перший місяць року, а **снежань** — останній.

Була у давнину ще назва **просинець**, похоження якої остаточно так і не висченено. Мабуть, вона утворилася від слів «синій», «прозиня». В усіхому разі мовознавці одразу не погодилися з М. Карамзіним, який виводив її походження від слова «просі», «коїм» іздревле питалися слав'яни.

Взяте в інших мовах давньоримські **december** означає «десятиріччя».

4 грудня — храмовий празник **Введення**, повна церковна назва якого **Введення у храм Пресвятої Богородиці**.

13 грудня — **Андрій**, який вважався покровителем дівчат, що й відобразилося в численних прізвищах ях на зразок: «Святій Андрій», на тобі коноплі сіо, дай же, боже, знати, з ким іх будуть брати», «Андрію, Андрію, я тобі коноплі сіо, пеленою волочу, бо я заміж під час зимових вакацій поїхати на Лівадію, якщо знайдуть шедрого спонсора».

Роман НОВОСАД.

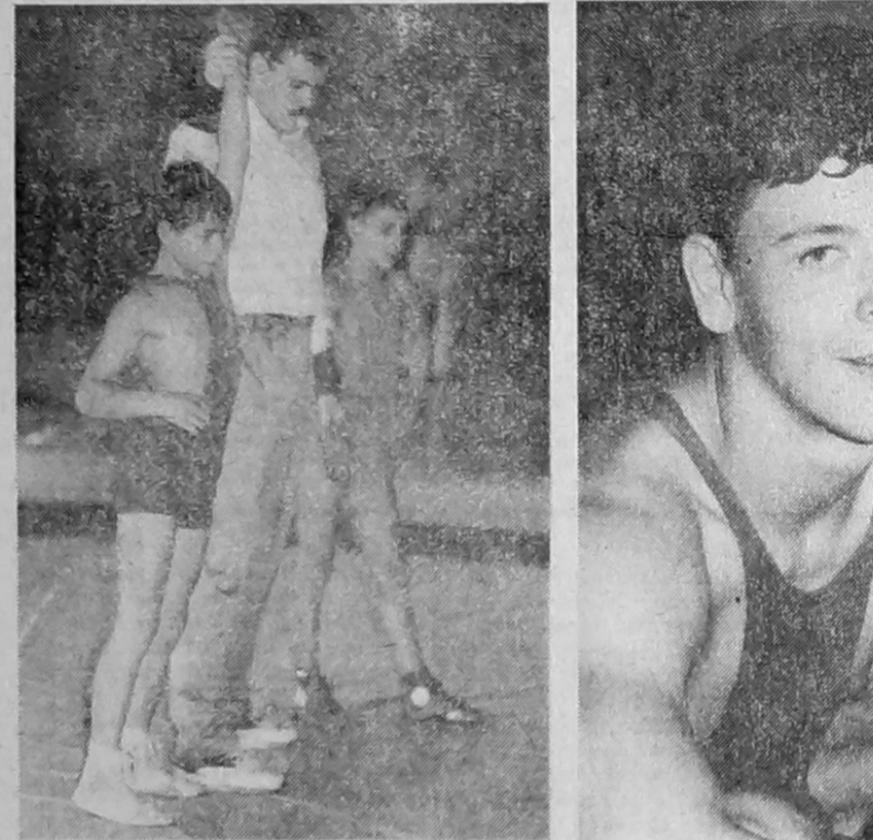
ЛІГАЮЧИ СПАТИ

«Ніколи не лігайте спати розгинувши», — радить подруги американська журналістка Енн Лендерс. «Не нервуйтеся одиночко, що критичні одини на одній страви», — поступиться і вислухає побажання своїх полювань: нові критичні зауваження: «Пільхи в пиліпівку нитка довша», а попісікі гостинні хвалилися: «Пільхи в пиліпівку і напряла».

19 грудня — свято **Миколая Чудотворця**, або **зимнього Миколи**. Наши прадіди приказували, що Микола ставить кола, а Гаврило — сани.

22 грудня — день зимового сонцестояння, зима повертає на літо.

Г. ОЛЕШКО.

ЗВІДКИ НАЗВА?

ГРУДЕНЬ

Це слово, як і типологічно споріднені з ним місценавзи «квітень», «травень» або ж «липень», копією мало ознаки прикметника. Утворюється воно від іменника **грудя**, тобто землі, що позмерзла грудочками. В «Повісті минулих літ», наприклад, мовиться про князя, який зі своєю раттю «поїшов по грудному рути, бе бе місяць грудень».

Так само називається цей місяць у поляків (**grudzień**) та литовців (**grudis**).

Презентація «Шедрого венчора» відбулася в травні у Кримському республіканському центрі дитячої і юнацької творчості. За допомогою молодіжної організації «Вітогія» відбулося засідання гастроно-турystичного засідання в Західній Україні, де спільнота кримських гуртів діяла концерти для галичин.

Нині ансамбль, який керує З. В. Ягодникова, працює над пополненням свого репертуару, розчучує колядки і шедрівки, з якими має намір під час зимових вакацій поїхати на Лівадію, якщо знайдуть шедрого спонсора.

Роман НОВОСАД.

ЛІГАЮЧИ СПАТИ

«Ніколи не лігайте спати розгинувши», — радить подруги американська журналістка Енн Лендерс. «Не нервуйтеся одиночко, що критичні одини на одній страви», — поступиться і вислухає побажання своїх полювань: нові критичні зауваження: «Пільхи в пиліпівку нитка довша», а попісікі гостинні хвалилися: «Пільхи в пиліпівку і напряла».

19 грудня — свято **Миколая Чудотворця**, або **зимнього Миколи**. Наши прадіди приказували, що Микола ставить кола, а Гаврило — сани.

22 грудня — день зимового сонцестояння, зима повертає на літо.

Г. ОЛЕШКО.

Наши розрахунковий

результат № 609217 у Сімферопольському філіалі Укрбанку «Відродження», МФО 324881.

Редакція не заважає думки авторів публікацій, відповідальність за достовірність фактів, цифрових та статистичних даних несуть автори.

Рукописи не рецензуються і не повертаються.

Редакція застерігає собі право скорочувати статті і виправляти мову.

Засновники: Всеукраїнське товариство «Прогресів» ім'ям Тараса Шевченка, Кримська організація Спілки писемників України, трудовий колектив редакції.

Наша розрахунковий

результат № 609217 у Сімферопольському філіалі Укрбанку «Відродження», МФО 324881.

Редакція не заважає думки авторів публікацій, відповідальність за достовірність фактів, цифрових та статистич-

ПОНЕДІЛНІК, 5 ДЕКАБРЯ

УТ-1

15.40 «Все — всем»,
17.00 УТН,
17.10 «Лудо из Андреевки», Часть 1,
17.50 Маленький концерт,
18.00 Лицом к столице,
18.30 Гранд-концерт.
18.30 «Гранд-концерт».
18.30 «Лудо из Андреевки», Часть 2,
18.30 «Лудо из Андреевки», Часть 3,
18.30 «Лудо из Андреевки», Часть 4,
18.30 «Лудо из Андреевки», Часть 5,
18.30 «Лудо из Андреевки», Часть 6,
18.30 «Лудо из Андреевки», Часть 7,
18.30 «Лудо из Андреевки», Часть 8,
18.30 «Лудо из Андреевки», Часть 9,
18.30 «Лудо из Андреевки», Часть 10,
18.30 «Лудо из Андреевки», Часть 11,
18.30 «Лудо из Андреевки», Часть 12,
18.30 «Лудо из Андреевки», Часть 13,
18.30 «Лудо из Андреевки», Часть 14,
18.30 «Лудо из Андреевки», Часть 15,
18.30 «Лудо из Андреевки», Часть 16,
18.30 «Лудо из Андреевки», Часть 17,
18.30 «Лудо из Андреевки», Часть 18,
18.30 «Лудо из Андреевки», Часть 19,
18.30 «Лудо из Андреевки», Часть 20,
18.30 «Лудо из Андреевки», Часть 21,
18.30 «Лудо из Андреевки», Часть 22,
18.30 «Лудо из Андреевки», Часть 23,
18.30 «Лудо из Андреевки», Часть 24,
18.30 «Лудо из Андреевки», Часть 25,
18.30 «Лудо из Андреевки», Часть 26,
18.30 «Лудо из Андреевки», Часть 27,
18.30 «Лудо из Андреевки», Часть 28,
18.30 «Лудо из Андреевки», Часть 29,
18.30 «Лудо из Андреевки», Часть 30,
18.30 «Лудо из Андреевки», Часть 31,
18.30 «Лудо из Андреевки», Часть 32,
18.30 «Лудо из Андреевки», Часть 33,
18.30 «Лудо из Андреевки», Часть 34,
18.30 «Лудо из Андреевки», Часть 35,
18.30 «Лудо из Андреевки», Часть 36,
18.30 «Лудо из Андреевки», Часть 37,
18.30 «Лудо из Андреевки», Часть 38,
18.30 «Лудо из Андреевки», Часть 39,
18.30 «Лудо из Андреевки», Часть 40,
18.30 «Лудо из Андреевки», Часть 41,
18.30 «Лудо из Андреевки», Часть 42,
18.30 «Лудо из Андреевки», Часть 43,
18.30 «Лудо из Андреевки», Часть 44,
18.30 «Лудо из Андреевки», Часть 45,
18.30 «Лудо из Андреевки», Часть 46,
18.30 «Лудо из Андреевки», Часть 47,
18.30 «Лудо из Андреевки», Часть 48,
18.30 «Лудо из Андреевки», Часть 49,
18.30 «Лудо из Андреевки», Часть 50,
18.30 «Лудо из Андреевки», Часть 51,
18.30 «Лудо из Андреевки», Часть 52,
18.30 «Лудо из Андреевки», Часть 53,
18.30 «Лудо из Андреевки», Часть 54,
18.30 «Лудо из Андреевки», Часть 55,
18.30 «Лудо из Андреевки», Часть 56,
18.30 «Лудо из Андреевки», Часть 57,
18.30 «Лудо из Андреевки», Часть 58,
18.30 «Лудо из Андреевки», Часть 59,
18.30 «Лудо из Андреевки», Часть 60,
18.30 «Лудо из Андреевки», Часть 61,
18.30 «Лудо из Андреевки», Часть 62,
18.30 «Лудо из Андреевки», Часть 63,
18.30 «Лудо из Андреевки», Часть 64,
18.30 «Лудо из Андреевки», Часть 65,
18.30 «Лудо из Андреевки», Часть 66,
18.30 «Лудо из Андреевки», Часть 67,
18.30 «Лудо из Андреевки», Часть 68,
18.30 «Лудо из Андреевки», Часть 69,
18.30 «Лудо из Андреевки», Часть 70,
18.30 «Лудо из Андреевки», Часть 71,
18.30 «Лудо из Андреевки», Часть 72,
18.30 «Лудо из Андреевки», Часть 73,
18.30 «Лудо из Андреевки», Часть 74,
18.30 «Лудо из Андреевки», Часть 75,
18.30 «Лудо из Андреевки», Часть 76,
18.30 «Лудо из Андреевки», Часть 77,
18.30 «Лудо из Андреевки», Часть 78,
18.30 «Лудо из Андреевки», Часть 79,
18.30 «Лудо из Андреевки», Часть 80,
18.30 «Лудо из Андреевки», Часть 81,
18.30 «Лудо из Андреевки», Часть 82,
18.30 «Лудо из Андреевки», Часть 83,
18.30 «Лудо из Андреевки», Часть 84,
18.30 «Лудо из Андреевки», Часть 85,
18.30 «Лудо из Андреевки», Часть 86,
18.30 «Лудо из Андреевки», Часть 87,
18.30 «Лудо из Андреевки», Часть 88,
18.30 «Лудо из Андреевки», Часть 89,
18.30 «Лудо из Андреевки», Часть 90,
18.30 «Лудо из Андреевки», Часть 91,
18.30 «Лудо из Андреевки», Часть 92,
18.30 «Лудо из Андреевки», Часть 93,
18.30 «Лудо из Андреевки», Часть 94,
18.30 «Лудо из Андреевки», Часть 95,
18.30 «Лудо из Андреевки», Часть 96,
18.30 «Лудо из Андреевки», Часть 97,
18.30 «Лудо из Андреевки», Часть 98,
18.30 «Лудо из Андреевки», Часть 99,
18.30 «Лудо из Андреевки», Часть 100,
18.30 «Лудо из Андреевки», Часть